

BÁTASZÉK ÉS SÁRKÖZ

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI, TANÜGYI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési ár:	
Egész évre . . .	8 K.
Fél " " . . .	4 " "
Negyed " " . . .	2 " "
Egyes szám	16 fil.

Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Bátaszéken, Király-ut.**

Szerkesztő:
Joó Károly.

Kiadó:
Szélig Gáspár.

Hirdetési ár:	
Egész oldal . . .	20 K.
Fél " " . . .	10 " "
Negyed " " . . .	5 " "
Nyiltérnek sora 30 fill.	
Hirdetések a nyomdában is fölvetetnek.	
Kéziratok vissza nem adatnak.	

Féléves rendszer a középiskolákban.

A közoktatásügyi miniszter nem szorult arra, hogy égis magasztaló dicsőhymuszokat, magasra színyaló ódákat zengedezzenek róla. Jól megfontolt, alaposan átgondolt ténykedései, tervezetei, intézkedései dicsérik önmagát. Mintegy öt esztendei miniszterkedése alatt nem egy fontos, figyelmetkeltő rendelete látott napvilágot, mely egytől egyig a tárczája hatáskörébe tartozó, kulturális szempontból igen jelentékeny módosítást jelent egy országra.

A legnagyobb buzgalommal, szokatlan lelkesedéssel karolta föl e minden rendű és rangú iskolák ügyét. Állandóan tanulmányozta a viszonyokat, összehasonlította a külföld ezimirányu állapotaival és jelentőségteljes reformokat létesített az országban. Figyelemmel volt a népiskolák gyarapítására és a nemzetiség lakta vidékeknek magyar érzésű és nyelvű tanítókkal való benépesítésével, meghonosította a könnyebb tanítási módot, elvonta a nehezebb tantárgyakat, levette az elemi iskolák progjamjáról a sok galibát okozó német nyelvtanulást, bevitte a középiskolákba az érettségi vizsgálatok egyszerűsítését és im legujabban az ugynevezett féléves rendszer tárgyában adott ki rendeletet.

Arról van szó ugyanis, hogy szemben az eddigi szerencsétlen ósdi rendszerrel, mely szerint az ifjuság évközben kétszer is kapott előmeneteléről, haladásáról, avagy hanyagságáról, nem tanulásáról, tanuskodó bizonyítványt, most csupán egy ízben, január végén

illetőleg február 1-én a félévben kapná meg ezt a bizonyítványt.

Azok az indokok, melyeket Wlassics fölhoz rendeletében, ezen tervezete elősmerésére oly erősek, annyira helytállóak, de meg oly általános érdekűek és közkívánatuak, hogy örömmel kell azokat fogadnunk. A féléves rendszerrel kétségkívül úgy a tanítás, mint a tanulás komolyabb jelleget van hivatva ölteni Egy fél esztendő állván az egyes tanárok rendelkezésére, kik 50—60 tanulóval állnak egy-egy osztályban összeköttetésben, tüzetesebben, részletesebben, lehet mondani: lelkiismeretesebben foglalkoznak növendékeikkel.

A félév alatt jobban megismerkednek a tanítványokkal, az idő legnagyobb részét magyarázással, oktatással tölthetik el, míg elérkezik annak ideje, hogy fogalmat kell alkotniok az ifjuság tudásáról, szorgalmáról, tanulásáról, a mikor feleltetnek s ekkor már annyira megösmarkedtek a tanulókkal, hogy még az esetben is, ha gyengébben felel a tanuló, de látja a tanár a törekvést, akaratot, nem kell megmásíthatlan szigorral eljárnia.

A tanuló is inkább szorgalmaskodik majd, nem fog örökös rettegésben lenni, hogy egykettőre itt van a karácsony, rossz feleletét már nincs ideje helyre pótolni és elégtelen osztályzatot nyer az értesítőben nagy szomorúságot okozván önmagának, szüleinek, elrontva az egész család örömét, jókedvét.

Az új rendelet értelmében azonban az

elmulasztottat van alkalma, van érzése helyreütni a tanulónak és fokozott buzgósággal veszi kézbe a tankönyvet, hogy mire a félévi bizonyítványt megkapja, abban nyoma se lássék hanyagságának, kötelesség mulasztásának.

Maga a tanári kar is szivesebben veszi ezt a rendszert, mert annyira komolyan, oly kötelességtudón fogja föl hivatásának nagy súlyát, hogy nem szivesen, nem nagy örömmel búsitja, szomorítja el a tanulót rossz klasszifikációval, sőt szivesen nyújt módot arra, hogy a tanuló korigálja a rosszat. Csakhogy a régi helyzet mellett nem igen akadt erre ideje a tanárnak s bizony megesett néha, hogy kissé felületesen bíralt, ítélte a tanuló egyszeri felelete után. Nem azt tekintette, vajjon van-e tehetsége, képessége, jóra való szándéka, komolysága az ifjunak és nem-e holmi lámpaláz félelem, ugynevezett „drukk“ akadályozta a lecke korrekt elmondásában, hanem az után indult a tanár, hogy mit tud, mit beszélt, mit fejteget a növendék.

A jelekből tehát látható, hogy igen értékes, nagyon szükséges a féléves rendszer a

középiskolákban és ezért csak előismeréssel tartozunk a kultuszminiszternek eme legújabb rendelkezéseért.

r.

Teljes vasárnapi munkaszünet.

(Levél a szerkesztőhöz)

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Mint b. lapjának nagy tisztelője, örömmel olvastam egyik utóbbi számában megjelent „Teljes“ vasárnapi munkaszünetről című cikkét.

Mi kereskedelmi alkalmazottak örömmel üdvözlünk a kereskedelmi miniszter urnak vasárnapi munkaszünetéről szóló humánus rendeletét, de sajnós evvel sem vagyunk teljesen megelégedve a munkaszünetet illetőleg. Nem kaptunk teljes vasárnapi munkaszünetet, de egyelőre ezzel is beérjük, mert hát 2 órával több szabad időnk van.

Nézzük csak, minő gyárban melyik iparosnál, legyen öt vagy száz munkása, dolgoznak vasár és ünnepnapon? (Sajnos itt is találunk eleget. Szedő.) Hol, kinél, melyik gyárban, műhelyben ütök, kovácsolják a vasat vasárnapon?

Szenved-e, dolgozik-e ezen az egy napon egy munkás is, kivéve bennünket szerencsétlen kereskedősegédek? Csak nekünk kell küzdenünk, szenvednünk, fáradoznunk egész héten át napról napra 16—18 órán át dolgozva. Minket nem lát senki: Mennyire fáj nekünk, tudván azt, hogy minden munkás ember

TÁRCZA

A gyerekek.

Irta: Bátaszéki.

Gyönyörű szép nyári est volt. Megszámlálhatatlan fényes ragyogó mécses pislogatott az azurkék felhőtlen égboltozatról az erdei tó tiszta tükrébe, melynek regényes partján viruló apró vadvirágokat gyengéden lengették nesztelenül lépdegélő vándor szellőcskék, édes szerelmi titkokat sugdosván füleikbe. Beljebb, a zöld pázsitos sétány közepén illatozó ákác sűrű lombozata között bus gerlicze pár siró hangon bugta esti imáját. Amott egy csalogány, emitt a fülemüle panaszos dala veri fel a rengeteg mély csendet és mintegy visszhangképpen hallik a rigó párját hívogató-csalogató édes füttye. Szelid őzikék óvatosan közelednek a tó felé, csillapítani akarván a rekkenő nappali hőség okozta szomjuságot.

Az ákác alatti fa-padkán szótlanul üldögélő szerelmesek (Bajtayné és Récsey Kálmán, kikről az egész fürdő közönség már hangosan tárgyalja, hogy szeretik egymást) csudálkozva kérdik: álm ez? Ötven hatvan őzike egy csoportban! Hihetetlen.

— Látod-e, Giza? — szólalt meg halkan, hosz-

szu, kinos hallgatás után a fiatal ember, s egész közel huzódott a nő mellé.

— Látom.

— Isteni látvány! — sóhajtott Récsey.

— Felséges est! — viszonzá az asszonyka kitérőleg.

Ismét csend . . . hosszú, néma csend, melybe csak néha-néha vegyül a felzaklatott szívnek egy-egy elfojtott sóhaja . . .

Az őzikék tova futkosnak, picziny lábuk alatt ripeg-ropog a száraz rözse, dübörög a föld. A szerelmesek egyedül maradnak — az éjji sötétséggel. Sehöl semmi nesz, semmi zaj.

Végre megszólalt Bajtay tanácsosné:

— Nohát mit szándékszik tenni, Kálmán? — kezdé kissé fátyolozott hangon és fürkésző tekintetet vetett az ábrándozó ifjura, a ki szórakozottan bámult a végtelen sötétségbe, olykor-olykor óriási füstfelleget eresztvén a virág- és ákáczillattal vegyes mámorító légből.

— Tanácsolj már te is valamit, én nem tudok okosabbat mondani, mint: válj el attól a gyűlölt embertől, ha azt akarod, hogy boldogok legyünk. Hiszen tudod, mennyire szeretlek, mennyire imádlak — folytatá átölelve az asszonyka karsu derekát

a hetedik napon pihenhet, csak nekünk kel a pudli mellett görnyednünk. Ha van munkaszünet hát legyen. Terjedjen ki az ránk épp úgy, mint a többi munkásokra. Vagy csak mi vagyunk a társadalomnak mostoha gyermekei?

Teljesen igaza van a tek. Szerkesztő urnak, hogy Angliában mindenki űzi a sportot. Mi is foglalkoznánk sporttal s egyéb okos és szórakoztató dolgokkal, ha volna hozzá szabad időnk.

És más kedvvel látnánk hétfőn a munkához, ha vasárnapon kipihenhetnénk magunkat. Talán főnökeinknek is jól esnék a teljes vasárnapi munkaszünet. És addig, míg a teljes vasárnapi munkaszünetet meg nem kapjuk, addig küzdeni fogunk vidéki kereskedősegédek, mert mi is emberek vagyunk. Azért hozzátok szólok szerető vidéki kartársak, tartunk össze, küzdjünk, harcoljunk és vivjük ki a teljes vasárnapi munkaszünetet.

Baja 1903. jun. 3-án.

A tekintetes Szerkesztő urnak kész szolgálja:

Kulcsár János
kereskedő-segéd.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A pápa.** A katolikus világot élénken érdeklík azok az aggasztó hírek, melyeket a táviró a pápa hanyatló egészségi állapotáról szerte-széjjel visz. Ő szentsége XIII. Leo pápa közel három évtizedes lelkipásztori működése által rászolgált arra, hogy az

mit az (természetesen csak a látszat kedvéért) némi ellenkezéssel boldogan megengedett. — Megteszek érted mindent . . . mindent, a mit kívánsz. Szólj, parancsolj velem! Kész vagyok a legvégsőre, még ha életemmel is fizetem meg vakmerőségemet. Mert nálad nélkül ugyis egy hajitófát sem ér nekem az élet . . .

Hevesen csókolgatá az imádott hölgy vér piros ajakait.

Bajtné felemelte jobb kezét és hamiskásan megfenyegette a szerelmes fiatal embert:

— Ugyan menjen maga . . .

Alkalmasint valami nagyon hizelgőt akart mondani, de mielőtt kiejtette volna a bizalmas szócskát, meggyőződött róla, hogy czimosztással, érzélgéssel sohse juttatja diadalára a kényes „ügyet“, melynek megoldásán mindketten teljes szívvvel és lélekkel fáradoznak, sőt határozottan hátrányára lehetne — csak gondolatban tette hozzá: „csacsika“.

— Tehát elvál férjétől? Tudnom kell, mert holnap utazom. Egy hét múlva érte jövök. Határozzon.

Az asszonyka gondolatokba merülve borult lovagja vállára. Átgondolta egész életét és arra a szomorú végeredményre jutott, hogy leánykori álmái

egész világ rokonszenve kísérje élete fényes pályafutását. Szent Péternek utóda, a katolika egyház látható feje: a pápa örökös, hogy Krisztus tanait hiven kövessék a kereszténység mozgalmában; a pápának van a leghatalmasabb befolyása, kevés kivétellel maga irányítja azokat s minden vallásdogmatikai ügyben Krisztus helytartója a legfőbb fórum. Bár világi hatalma sokat vesztett, mégis világi dolgokban nem egyszer érvényt szerezhet nagy erkölcsi súlylyal bíró szavának s bár a Vatikán, melyben a pápa székel, mintegy elszigetelve és elkülönítve áll a nagy világ politikai és társadalmi zajától, mégis vannak esetek, melyekben nagy események eldöntését a pápára bizzák, éppen mert világi dolgokban közömbös és azért teljes pártatlan méltóság. Aggkora daczára, XIII. Leo pápa, kitünő egészségnek örvendett kivéve a néhány év előtt rajta végrehajtott műtétet, mindenkor frissen, tetterősen és bámulatraméltó buzgalommal látta el fényes hivatalát. Mint az a tündöklő példa, mely a kereszténységnek Jézus Krisztusban adatott, ő is az igaz emberszeretet a hamisítatlan vallási tolerancia erényében bírta azt a morális erőt, mely a vele nem egy felekezeten levőket, sőt ellenségeit is a legmélyebb tiszteletre kötelezte. Meg tudta mindig találni azt a helyes utat, mely a katholicizmus hatalmának megtartására, fokozására vezet, anélkül, hogy az államok belügyeibe kellet volna avatkozni és anélkül, hogy a politikai tusákba, amelyek pedig pápaságának ideje alatt a szokottnál erősebb hullámokba csaptak, belevitte

(ó, azok a gyermek-évek!) mind meghiusultanak: a gyémántforgós lovag (oly gyakran látta álmaiban dőlczeg alakját!) nem jött érte, nem rabolta el csillogó aranyszerszámú paripáján, hanem a helyett jött egy kop szfejü bácsi, kit atyja „tanácsos urnak“ nevezett, beültette a négyfogatu hintóba és vitte, vitte . . . a jó Isten tudja, hova . . . Eleinte félt, rettegett attól az embertől, ha szerette is, oly szeretet volt az, melylyel a gyermek atyjának tartozik (mert méltán annak nevezhette volna); de később mindinkább beletörődött a megmásithatatlanba, keresztényi megadással türte a sors ostorcsapásait és nyugodtan élt. Tán boldogan is . . . amellelt a göndörhaju szöszke angyalka mellett, melyet vigasztalására, fájdalmainak enyhítésére küldött neki az ég. Oda térdelt úgy estende gyermeke bölcsőjéhez és imádkozott és könnyezett. . . Elhitette szívével, hogy boldog! És elhitette az emberekkel, hogy szereti gyermeke atyját. Pedig gyűlölte, utálta urát, iszonyattal, megvetéssel fordult el attól a kegyetlen férfitől, kinek egyedüli büne az volt, hogy szerette nejét, hogy imádta gyermekét; de, aki őt fiatalkori boldog álmodozásaiból ily boldogtalan valóra ébresztette . . .

(Vége következik.)

a keresztény vallás, a katolikus hit érdekeiért való küzdelem hevességét. Ezt a szenvedélyességet, mely pedig igaz szívből áhitatos vallásosságából fakadt, mindig alá tudta rendelni bölcs megfontolásának és hatalmának nagy súlyát nem érezte soha senkivel. A katholicizmus sziklaszilárd épületét minden küllelenség ellen megóvta. Fegyvere: a hit szava, dicsérete, az isteni igének leghelyesebb interpretálása, korholása; ott ahol az többé elkerülhető nem volt a valódi humanizmustól áthatott jótanács formáját öltötte mindig. Amellett tetteiben, rendelkezéseiben számot vetett a tudományok és művészetek felvilágosodottságával és anélkül, hogy Krisztus tanaitól csak egy lépéssel is letért volna, igen jól betudta illeszteni a vallásosságot a mindennapi életbe, ezzel példát adván arra, hogy a modern, korhadó viszonyok közt is igen jól meglehet őrizni az Istenbe vetett bizodalmat, az igaz Istentiszteletet és nem szükséges az erkölcsösség ösvényét elhagyni, hogy ezzel a létfenntartás elérjék. Mint pápa egyike a legnagyobbaknak; mint ember megérdemli az emberektől a feltétlen elismerést. A vallásosságában és erkölcsösségében, bölcs mérséklésében tapintatos körültekintésben egyaránt nagy férfiura büszkeséggel tekinthet a mai materializmusba süllyedt, bűnökbe elposványosodott kor, a biblia szavával mutatván reá: Ime az ember!

— **Ajándék az új templomnak.** A Mária-Celli-Társulat 600 koronát szavazott meg az új templom szentségtartójára. Ugyancsak itt említjük meg özv. **Hauvaszer Teréz** ajándékát, a ki 300 koronát ajánlott föl 4 drb. hordozható széllámpára. Nemes cselekedetök nem szorul dicséretre.

— **Községi közgyűlés.** Bátaszék község képviselő testületének 1903 évi július hó 12-én d. e. 9 órakor a következő tárgysorozattal rendkívüli közgyűlése lesz. 1. Gazdasági ismétlőiskola felállítására iránt határozat. 2. Sárközi József illetőségi ügyében határozat. 3. Az államutnak az új templom előtti leszállítása ügyébeni miniszteri határozat közlése. 4. Pápay Géza kérvénye az állásával járt failletmény folyósítása iránt. 5. Klinger R. utcavilágítási ajánlata. 6. A templon kifestésére vonatkozó törvényhatósági határozat közlése.

— **Kinevezés.** A debreczeni kir. ítélőtábla elnöke **Kopacsék József** hajdu-böszörményi járásbirósági díjtalan joggyakornokot, **Kopacsék Aurél** hajdu-böszörményi kir. birósági végrehajtó nagytehetségű fiát segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

— **Az országot nem süllyesztik.** Annak idején megirtuk, hogy a képviselőtestület a közs. biró indítványára egyhangulag elhatározta, hogy a váro-

sunkban elvonuló országot államköltségen való süllyesztését a kereskedelmi miniszternél kérelmezi. Indokoltá tette a képviselőtestületnek eme határozatát, azon körülmény, hogy nagyarányu és diszes templomunk előtt az országot majdnem egy méterrel magasabb a járdánál. A képviselőtestület kérvényére a napokban érkezett le a kereskedelmi miniszter rendelete, amely szerint az országot süllyesztését ezuttal teljesíthetőnek nem találta, mivel az állami közutakon 1911. év végéig végrehajtandó kövezésekre nézve a program már megvan állapítva. Hajlandó azonban Bátaszék nagyközség kérelmét teljesíteni az esetre, ha a község a szóban levő munkák végrehajtási költségeihez a mostani fentartási évi hozzájárulásnak, vagyis 943 kor. 56 fillérnek megfelelő tőkét 5^o/o-os alapon számítva 18871 kor. 20 fillérrel egyszersmindkori hozzájárulásként megszavazza, illetve ezen összeget rendelkezésére bocsátja. Ez ügy ma szintén a képviselőtestületi ülés egyik tárgyát képezi.

— **Uj szárnyparancsnok.** A székesfehérvári csendőrkörületi parancsnokság **Kenedi Nándor** székesfehérvári csendőraltszti iskola parancsnokát Szegzárdra helyezte át szárnyparancsnoknak.

— **Eljegyzés.** **Dr. Rektorisz Lajos** sárbogárdi ügyvéd jegyet váltott **Halasy Szilárd** nyug. kir. járásbiró leányával, **Melanieval**.

— **Gazdasági ismétlő iskola.** A községi képviselő testület tudvalevőleg felfolyamodott a kultusz miniszterhez, hogy a gazdasági ismétlő iskola fölállítására nézve adjon időhaladékat. A miniszter a közig. bizottság útján értesíti a községet, hogy a kért időhaladékat megadja, de folyó évi szeptember 1-re a gazd. ismétlő iskolát állítsa föl.

— **Acetelin világítás.** **Klinger R.** budapesti acetelin gyáros beadványt intézett a helybeli községi képviselőtestülethez, amelyben a város kivilágítására nézve igen előnyös föltételeket állapít meg. Beadványát a képviselőtestület a mai ülésében tárgyalja. A mi részünkről azon óhajunknak adunk kifejezést, bárha a képviselőtestület komoly megfontolás tárgyává tenné a város kivilágítását.

— **A menház átvétele.** f. hó 10-én ment végbe. A **Tóth Henrik** főmérnökön kívül megjelent szakértők átvehetőnek nyilvánították a **Szélíg Gáspár** építési vállalkozó által tervezett és **Steindl Miklós** közműves mester által épített menházat. A menház teljesen a miniszter által kiadott szabványok szerint épült. Van benne előcsarnok, széptágas játszóterem, munkaterem és az óvónőnek 2 szoba, konyha és éléskamrából álló lakás. A menház fölépítése 1.200 koronába került.

— **„Tolnai Népbank“** czimmal most egy új pénzintézet van alakulóban **Tolnán**. A Népbank ezer drb. száz koronás részvény befizetése folytán százezer korona alaptőkével szerveztetik. Jegyzéseket

Perler Keresztély birtokos és vállalkozó, f. évi augusztus 15-ig naponta fogad.

— **A tüdővész pusztítása.** A „Tuberculosis“ című hazai folyóirat közlése szerint folyó évi márczius hóban Tolnavármegyében 84, — április hóban pedig 76 egyén halt meg tüdővészből.

— **A mulatság vége.** Kis Sándor, Császár János és Mózsi István alsó-nyéki lakosok a minapában vigan voltak Gilbert György helybeli korezmájában. Folyt a bor, ittak míg fizetésre nem került a dolog. Azon aztán összekülönböztek, a korezmáros, aki a rövidebbet huzta, mert a mulató vendégek nem fizettek kitéte a szűröket. A nyéki uton összeverekedtek a vigalkodók, miért a csendőrség őket közrend elleni kihágásért a szolgabírónál följelentette.

— **A forgó pisztoly.** Lányi József és Pécsi András Betekincs pusztai béresek összeveszttek egymással. Az ököristállóban folyt a harc elkeseredetten. Lányi József egy hatlövű pisztolyal akarta emberiségre tanítani bérestársát, de ez látván a veszedelmet, kisorsant az istálóból és így nem esett kár benne. A csendőrség Lányit följelentette, pisztolyát pedig elkobozták.

— **Halászati kihágás.** A helybeli agilis csendőrparancsnoknak mindenre kiterjed a figyelme. Mult csütörtökön váratlanul a halpiacon termett s alapos razziát tartott. Rejman Ferencz, Bokányi Ferencz halászok és Csankó Örzse, Pirisa Anna, Vörös Verona és Márton Örzse halkofáktól 64 drb. 14—15 cm. hosszú ponty halat kobzott el. Az elkobzott halat a csendőrparancsnok elismervény mellett az elüljáróságnak adta át, föntn vezettek pedig halászati kihágásért a szolgabírósnak jelentette föl.

— **Közbiztonság elleni kihágás.** Az elfogott csavargóknak állandó rovatot nyithatnánk. Nem mulik el hét, nem mulik el nap, hogy egy-két züllött csavargó hurokra ne kerülne. Az elmúlt héten három dologkerülő csavargót fogott el a csendőrség s adott át közbiztonság elleni kihágás miatt a szolgabírósnak. A három jómadár listája a következő: Kokas István, Volf József és Pánczél József.

— **Fatolvaj.** Császár János alsó-nyéki lakos Bátaszék község által a Sárviz mentén létesített fiatal erdőből egy szép nyárfát vágott ki s éppen hazafelé akart tartani, midőn a járőr tetten érte. A csendőrség a falopásról értesítette a helyi rendőrséget.

— **Ismeretlen tolvajok.** A közelmúlt napokban Ó-Bereg pusztán 11 drb. járom szöveget loptak el ismeretlen tettesek. Bár a csendőrség a legerélyesebb nyomozást folytatta, a tetteseket nem sikerült kézre kerítenie.

— **Aki önmagát lopta meg.** Új-Bereg pusztán az a hír kelt szárnyra, hogy Sztájnic Bladin béres padlásáról ismeretlen tettesek 1 zsák lisztet loptak el.

A járőr megindította a nyomozást s a nyomozás során kiderült, hogy Sztájnicné maga ajándékozta el a lisztet kártyavető cigányoknak.

— **Verekedő némberek.** Dózsi Örzse és Kovács Bözse már régtől fogva agyarkodnak egymásra. A féltékenység ördöge bántja mindketőjüket. A napokban aztán összetülekedtek. Alsó-Nyék legnépesebb utcáján jól elpáholták egymást. Kovács Bözse maradt a harctéren, mivel Dózsa Örzse úgy vágta fejbe, hogy menten összerogyott. Az orvos 8 napig tartó gyógyulást állapított meg Kovács Bözsen. A csendőrség mindketőjüket följelentette.

KÖZGAZDASÁG.

— **Vessző- és fűrtérlelés.** Az utolsó évek szomorú tapasztalatai arra tanítják szőlőtermelőinket, hogy a szőlőmetszéssel nem szabad sietni. A korán nyitott és azonnal megmetszett szőlőket az április elején bekövetkező meleg napok fakadásra indítják és mire megjönnek a késői fagyok a hó derekán a termés egy nagy része oda vesz. Azért ujabban a jelszó: későn nyitni, későn metszeni. Csakhogy ennek is megvan a nagy hátránya. Először is, ha minden szőlőmunkához későn fogunk hozzá, úgy nagyon összegyülik májusban a dolog; a válogatás, a kapálás, a permetezés, a kötözés egyszerre válik szükségessé és nem lehet elegendő munkást kapni, főleg ha közben az eső is meg-megakaszt a dologban. A másik, még nagyobb hátrány az, hogy a vessző és fűrt fejlődésében elmarad, nem bír idejében megérni, a gyümölcs ize, zamata kellően kifejlődni, mert kellenél kevesebb vegetáczióidő és caloriamennyiség áll rendelkezésére. Már pedig tudjuk, hogy a fejlődésekben visszamaradt fűrtöket ősszel nem lehet október derekán túl a tőkén hagyni, mert a hideg esők megrepesztik, megrohasztják őket és így a mennyiség mindig kevesebb lesz a minőség pedig romlik. Ha pedig a hajtások maradnak vissza fejlődésükben, a rügyek nem képesek kellően megérni, s akkor a jövő évi termés van kockáztatva úgy kvalitatív, mint kvantitatív szempontból. Azért, aki a késői metszés mellett tör lándzsát, az nyujtsa módot az érés előmozdítására is. A jól és idejében elvégzett munka, a lelkiismeretes teljesített rügyezés és válogatás, a gyakori kapálás, gondosan végzett kötözés, a kellő időben teljesített csonkázás, a helyesen eszközölt műtrágyázás, az észszerű korlátok közt keresztülvitt lelevelezés, esetleg gyűrűzés és ritkítás mind olyan műveletek, melyekkel a modern ismeretekkel bíró szőlőbirtokos termésének gyorsabb és tökéletesebb fejlődését előmozdithatja. Ezen műveletekhez tartozik a kénporozás is. Tudjuk, hogy kénporozni a szőlőt a lisztharmat ellen szokás és pedig előzetesen, mert sohasem vagyunk biztosak, hogy mikor lep meg az oidium-betegség. Minél korábban

jelenik meg a baj és minél későbbben veszik észre, annál nagyobb a kár míg aki előzetes kénporozással védekezik, az nyugodtan nézhet a baj elébe, ismételni a miveletet csak akkor kell, mikor a betegség már a szomszédban pusztít. De azt is tapasztalták, hogy a gyakran porozott és főleg a kitünően tapadó dr. Aschenbrandt rézkénporral kezelt szőlők fűrtjei és hajtásai hamarabb és sokkal tökéle-
tebben érnek, mint a nem porozott szőlők tőkái. Vagyis a tőkék befújtatása rézkénporral még akkor is jól kifizeti magát, ha a lisztharmat abban az évben tényleg elkerülte a határt, mert hamarabb szüretelhetünk és vesszünk a jövő évi termés leraktározását a rügyekben még az őszi fagyok beköszöntése előtt elvégezhetik.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Tekintetes Szerkesztő Ur!

„Akinek a háza ég, az kiabál először.“ Ha Szám József közs. iskolai tanító úr tisztában lett volna ezen ősrégi és minden izében igaz közmondással, akkor aligha vágyódott volna írói dicsőség után, s nem is öltötte volna magára a védői talárt. Én Szám urat a közelmúltban vallott nyilttéri kudarcza után valamivel okosabbnak hittem; azonban sajnálattal kell bevallanom, hogy Szám ur okosságában csalódtam. Én igenis megírtam e lapok hasábjain, hogy „városunkban általánosan elterjedt hir, hogy az igazgatónak két legbizalmasabb kollegája korteskedett ellene.“ Ezt megírtam e lapok T. szerkesztőjének engedelmével, s ezt ma is állom. Kérdezze meg Szám ur az igazgató urat, valjon beszéltek e előtte a szóban levő dologról, és ha nem beszéltek, akkor én elismerem, hogy hazudtam, hogy az egész dolgot az ujjamból szoptam. Én nem neveztem személyeket, s Ön t. Szám ur mégis föltolakodik hivataln prókátornak, mintegy jelezni akarván a nyilvánosság előtt: ime én vagyok az egyik „igazgató aspirans“ a kettő közül. Ön most tömjénez t. Szám ur hivatalbeli főnökének az igazgató urnak, piszkos és jellemtelen dolognak mondván az ellene való áskálódást, azonban feledni látszik, hogy még csak rövid pár év előtt nyakát szegte volna neki. Vagy nem emlékszik arra t. Szám ur, hogy ön is a miniszterhez felterjesztett memorandumban azt állította főlebbvalójáról, az igazgató urról, hogy „ő a tanügy kárára van.“ Hát arra sem emlékszik Szám ur, hogy hivatali főlebbvalóját, az igazgató urat rövid egy pár évvel ezelőtt egy helyi lapban csipdeste, mardosta?

Persze Ön t. Szám ur, mindezekre nem emlékszik? A memoria, az az átkozott memoria, az sokszor cserben hagyja az embert. De van önben, t.

*E rovat alatt közérdekű dolgokat díjmentesen közlünk, de a felelősség a beküldőt terheli.

Szám ur, egy tehetség, s ez az emlékező s egyéb lelkitehetségek rovására roppantul fejlett, Ez a képzelőtehetség. Ön mondja: hogy az igazgatósághoz vezető lépcső az alapostudás és a lelkiismeretes köteleességteljesítés. Azt hogy az igazgatóságra áspirál, s hogy a bátaszéki tanítók közül csak egyedül áspirálhat, azt is Ön mondotta, nem egy izben. Józan következtetés tehát, hogy Ön a két föntidézett tulajdonságnak birtokában hiszi magát. Hát ehez nem a legmagasabb fokú képzelőtehetség kell? Felebaráti köteleességet vélek teljesíteni, ha Önt figyelmeztetem, hogy tultengett fantáziája Önt a kísértetek és agyrémek világába sodorhatja. Mert ugyan hol, mikor és miben tett ön tanubizonyosságot arról, hogy tudása (?) alapos? A lelkiismeretes köteleességteljesítésről — Önt illetőleg — sajnálom nem diskurálhatunk, mivel azt már elhegedülte szent Dávid.

Végül tudatom, hogy a homályból az Ön kedvéért ki nem buvok; ha tetszik, ott a bíróság, ott találkozhatunk.

Soraimnak közzétételét kérve, azt megköszönve, vagyok a tek. Szerkesztő urnak.

Bátaszék 1903. július 10.

alázatos szolgálja

Egy nem képviselő.

A bátaszéki anyakönyvi hivatal értesítése

1903. évi június 27-től július 12-éig.

Született:

Jokl Mihály, Schmidt Mária, Liebhouzer Mihály, Vas Etel Margit.

Kihirdettetett:

özv. Deutsch Manó 28 éves — Volf Zsenivel 24 éves, Scherer Lajos 25 éves — Schauli Margittal 19 éves.

Meghalt:

Váhl Jakabné ssül. Thész Margit 54 éves (gyomor-rák), Bauer József 74 éves (aggkór), König Bálint (Váltin) 38 éves (asthma).

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

J. V. Deutsch-Landsberg. Ne essél kétségbe, hanem menj tovább. Ha állomáson vagy, értesíts, hogy a lapot küldhessem. Isten veled!

M. J. Budapest. Bocsáss meg, hogy eddigelé nem válaszoltam, a napokban szerét ejtem.

Egy nem képviselő. Sorait díjmentesen közöljük, de ügyükbe bele nem avatkozhatunk. Az iskola igazgató ügye föllebbezés tárgyát képezi, azt most szóvá tenni eső utáni köpönyeg volna. Csak higgadtan! Az igazság győz.

Felelős szerkesztő Joó Károly.



Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmét az ujonnan bevásárolt

n y á r i

szöveitemre föl-hivni.

Főtörökvésem mindenkor oda irányult, hogy

a n. é. vevőközönség legteljesebb megelégedését kiérdemljem, minélfogva a legszolidabb árak mellett a legpontosabb kiszolgálást biztosítom.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

4. 23-26.

Kleiszner György,

férfi-szabó Bátaszék, Kossuth-L.-u. (Saját ház)

↳ Részlettörlesztésre is szállítok. ↳

A szőlő **OIDIUM**

betegsége ellen

az évek óta kipróbált legjobb szer a **Dr. ASCHENBRANDT-féle**

RÉZKÉNFOR.

Leszállított ára Budapesten: 50 kilogrammos zsákokban á kilogramm 46 fillér; 10 és 5 kilogrammos zsákokban, valamint 2 kilogrammos dobozokban á kilogrammonként 50 fillér.

Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle; biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fujja. **A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja.**

Ott ahol eddig a peronospora nem jelentkezett még az idén, ott a rézkénpor egyuttal a peronospora ellen is nemesíti a szőlőt, s így **a harmadik permetezés elmaradhat.** Ez pedig lényeges költségmegtakarítás.

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

A por kapható és megrendelhető:

Mayer Gusztávnál és Schwartz Mátyásnál Bátaszéken. 1-3.

Sürgöny: Blaskovits. Sokszorosán kitüntetve. **Alapított 1887-ben.**

Blaskovits Bátori Mihály

Első országos műfestészeti és iparművészeti intézet.

Szabadka, VII. ker., Erdő-sor 66. sz.



A főt papságnak biboros hercegprimás ur ő emmentiaja 67,898. szám alatt és Tolnai Festetich Tasziló gróf ur ő nagyméltósága által ajánlva. Az oktatást ő nagyméltósága Császka Gy. kalocsai érsek ur nagylelkű aldozatkésztsége folytán olaszországi műfestők és múmárványozóktól nyerte m.

Templomfestés stilszerint, gipsz-márvány (stucco). Torony-keresztek aranyozása állvány nélkül. Templommeszelés, eső által le nem mosható. **Oltárképek festése művészi kivitelben bámulatos olcsón.** Szegényebb egyházaknál 25% engedmény!

Elismerő nyilatkozatok rendelkezésre bocsájtatnak.

Olajba oltárkép

magas centm.	50	70	90	100	125	160	180	220
korona	25.—	40.—	55.—	70.—	100.—	125.—	170.—	220.—

Egy életnagyságu arczkép, mert örök bece van és egyszersmind szobadisz, továbbá előnyös név- és születésnap, vagy egyéb alkalmi és ünnepi ajándéku szolgál. — Ezeket az arczképeket bármilyen beküldött fénykép után a legfinomabb kivitelben készítem el.

Nagysága	25×32	35×45	55×65	65×80	75×110	85×125	100×150
korona	18	25	40	55	95	120	180

Polichromozott fa-szobrok, aranyozott széllel

magas centm.	50	70	90	120	140	150	160	170	180	200
korona	30.—	40.—	50.—	100.—	135.—	150.—	170.—	185.—	240.—	300.—

Schottolla Ernő Budapest

VI. Andrassy-ut 2. szám.

Legnagyobb raktár egészségügyi, kényelmi és sport czikkeiben.

Szagmentesen záró szoba klosetek. Hygienikus köpőedények. Legjobb minőségű gummi sárczipők és hóczipők. Korcsolyák és jégpatkók.

THERMOPHOR.

Testmelegítő, mely tűz nélkül a meleget 3—6 órán át tartja.

✠ **Betegtoló koesik** ✠
minden árban.

Minden osztályról külön árjegyzéket kívánatra ingyen küldetnek meg.
20. 22.

Műhely áthelyezés.



A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy a Deák-Ferencz-utczában levő **szabó műhelyemet az Árpád-utczába** (Guszman Gáspár-féle házba) helyeztem át.

Ezzel kapcsolatosan tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a **legújabb divat** szerint, **a legjutányosabb árak** mellett készítek **felöltőket, egész öltönyöket** stb. stb.

A legszolidabb kiállításról és pontos kiszolgálásról kezeskedem.

Göbelt János

férfi-szabó Bátaszék, Árpád-u. (Guszman Gáspár-féle ház.) 1-3.



Müllerlei Alajos

ezipész

BÁTASZÉKEN,

a Reizer-féle házban.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy, **több évi bel és külföldi vándorlásom** után Bátaszéken, a Reizer-féle (most Guczy) házban **ezipész műhelyt** nyitottam.

A legjobb minőségű bőrökből a legkényelmesebb és legmodernebb **ezipőket** készítek a legjutányosabb árban.

Készítek uri-, női-, gyermek- és ortopé czipőket pontos kiszolgálás mellett.

2-3

Nyomatványok raktára.

BÁTER JÁNOS

könyvnyomdája ✠ ✠

nyomatványraktára ✠

és papírkereskedése ✠

SZEGZÁRDON.

Papírkereskedés.

Nyomatott Szegzárdon Báter Jánosnál 1903.